

Obres escollides de Lenin en català

EL SOCIALISME I LA GUERRA
(Actitud del POSDR davant la
guerra)

V. I. LENIN

1915

2ª edició

Edicions internacionals Sedov

Núcleo en defensa
del marxismo

Germinal

Índex

PREFACI A LA PRIMERA EDICIÓ (publicada a l'estranger).....	3
PREFACI A LA SEGONA EDICIÓ	3
CAPÍTOL I: ELS PRINCIPIS DEL SOCIALISME I LA GUERRA DE 1914-1915	3
L'actitud dels socialistes davant de la guerra.....	3
Tipus històrics de guerres modernes	4
Diferència entre guerra ofensiva i guerra defensiva.....	4
La guerra actual és una guerra imperialista	4
La guerra entre els més grans esclavistes pel manteniment i enfortiment de l'esclavitud	5
"La guerra és la prolongació de la política per altres mitjans" (precisament per la violència)	6
L'exemple de Bèlgica.....	6
Per què combat Rússia?.....	7
Que és el socialxovinisme?.....	7
El manifest de Basilea	8
Falses referències a Marx i a Engels	8
La fallida de la II Internacional	9
El socialxovinisme és l'oportunisme més acabat	9
La unitat amb els oportunistes és l'aliança dels obrers amb "la seua" burgesia nacional i l'escissió de la classe obrera revolucionària internacional	9
El "kautskisme"	10
La consigna dels marxistes és la consigna de la socialdemocràcia revolucionària	10
Exemple de confraternitat en les trinxeres.....	11
Importància de l'organització il·legal	11
Sobre la derrota del "propi" govern en la guerra imperialista	11
Sobre el pacifisme i la consigna de la pau	12
Sobre el dret de les nacions a l'autodeterminació.....	12
CAPÍTOL II: LES CLASSES I ELS PARTITS A RÚSSIA.....	13
La burgesia i la guerra	13
La classe obrera i la guerra.....	13
La minoria obrera socialdemòcrata de Rússia en la Duma de l'Estat i la guerra	14
CAPÍTOL III: LA RECONSTRUCCIÓ DE LA INTERNACIONAL	16
El mètode dels socialxovinistes i del "centre".....	16
L'estat de coses entre l'oposició	17
El Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia i la III Internacional.....	18
CAPÍTOL IV: HISTÒRIA DE L'ESCISSIÓ I SITUACIÓ ACTUAL DE LA SOCIALDEMOCRÀCIA A RÚSSIA	19
Els "economistes" i la vella <i>Iskra</i> (1894-1903)	19
Menxevisme i el bolxevisme (1903-1908)	20
Marxisme i el liquidacionisme (1908-1914).....	20
Marxisme i socialxovinisme (1914-1915).....	21
L'actual estat de coses en la socialdemocràcia russa	21
Les tasques del nostre partit.....	23

PREFACI A LA PRIMERA EDICIÓ (publicada a l'estranger)

La guerra dura ja un any. El nostre Partit va fixar la seua actitud davant d'ella, en el seu començament mateix, en el manifest del Comitè Central, redactat al setembre de 1914 i publicat (després de ser distribuït als membres del Comitè Central i als representants responsables del nostre Partit a Rússia, i de rebre la seua conformitat) l'1 de novembre de 1914 en el núm. 33 de *Sotsial-Demokrat*, òrgan del Comitè Central del nostre Partit. Més tard, en el número 40 (29 de març de 1915), van aparèixer les resolucions de la Conferència de Berna, que ofereixen una exposició més precisa dels nostres principis i de la nostra tàctica.

En el moment actual, l'estat d'ànim revolucionari de les masses creix evidentment a Rússia. Síntomes del mateix fenomen s'observen pertot arreu en altres països, malgrat que les aspiracions revolucionàries del proletariat, es veuen ofegades per la majoria dels partits socialdemòcrates oficials, que s'han posat del costat dels seus governs i de la seua burgesia. En virtut de tal estat de coses, és molt necessària la publicació d'un fullet que faça un balanç de la tàctica socialdemòcrata respecte de la guerra. Reeditem íntegrament els documents del Partit abans citats, acompanyant-los de breus explicacions en què tractem de tindre en compte els principals arguments que, a favor de la tàctica burgesa i la tàctica proletària, han sigut exposats en les publicacions i en les reunions del Partit.

PREFACI A LA SEGONA EDICIÓ

El present fullet va ser escrit en l'estiu de 1915, en la vespra de la Conferència de Zimmerwald. Va aparèixer també en alemany i francès, i ha sigut reimprès en noruec en la seua totalitat en l'òrgan de la Joventut Socialdemòcrata Noruega. L'edició alemanya del fullet va ser introduïda clandestinament en Alemanya (a Berlín, Leipzig, Bremen i altres ciutats), i difosa il·legalment pels partidaris de l'esquerra de Zimmerwald i pel grup de Karl Liebknecht.

L'edició francesa, impresa clandestinament a París, va ser difosa allí pels zimmerwaldians francesos. De l'edició russa van arribar al país escassos exemplars, i a Moscou va ser copiada a mà pels obrers.

Ara reimprimim íntegrament aquest fullet, a títol de document. El lector ha de recordar sempre que va ser escrit a l'agost de 1915. Cal recordar-ho sobretot en els passatges en què es parla de Rússia: Rússia era encara la Rússia tsarista, la Rússia dels Romanov...

Publicat en el fullet que va aparèixer en 1918

CAPÍTOL I: ELS PRINCIPIS DEL SOCIALISME I LA GUERRA DE 1914-1915

L'actitud dels socialistes davant de la guerra

Els socialistes han condemnat sempre les guerres entre els pobles com quelcom bàrbar i feroç. Però la nostra actitud davant de la guerra és distinta, per principi, de la que assumeixen els pacifistes burgesos (partidaris i propagandistes de la pau) i els anarquistes. Ens distingim dels primers en què comprenem el llaç inevitable que uneix les guerres amb la lluita de classes en l'interior del país, i en què comprenem que no es pot suprimir les guerres sense suprimir abans les classes i sense instaurar el socialisme; també en què reconeixem plenament la legitimitat, el caràcter progressista i la necessitat de les guerres civils, és a dir, de les guerres de la classe oprimida contra la classe opressora, dels esclaus contra els esclavistes, dels camperols serfs contra els grans terratinents i dels obrers assalariats contra la burgesia. Nosaltres, els marxistes, diferim tant dels pacifistes com dels anarquistes en què reconeixem la necessitat d'estudiar històricament (des del punt de vista del materialisme dialèctic de Marx) cada guerra en particular. La història ha conegut moltes guerres que, malgrat

els horrors, les ferocitats, les calamitats i els patiments que tota guerra ocasiona inevitablement, van ser progressistes, és a dir, útils per al progrés de la humanitat, contribuint a destruir institucions particularment nocives i reaccionàries (com, per exemple, l'autocràcia o la servitud), i les formes més bàrbares del despotisme a Europa (la turca i la russa). Per aquesta raó, cal examinar les peculiaritats històriques de la guerra actual.

Tipus històrics de guerres modernes

La Gran Revolució Francesa inaugura una nova època en la història de la humanitat. Des de llavors fins a la Comuna de París, és a dir, des de 1789 a 1871, les guerres d'alliberament nacional, de caràcter progressista burgès, constituïen un dels tipus de guerra. Dit en altres termes: el contingut principal i la significació històrica d'aquestes guerres eren l'enderrocament de l'absolutisme i del règim feudal, el seu trencament i la supressió del jou nacional estranger. Eren, per això, guerres progressistes, i tots els demòcrates honrats i revolucionaris, així com tots els socialistes, simpatitzaven sempre, en *aqueixes* guerres amb el triomf del país (és a dir, de la burgesia) que contribuïa a enfonsar o a minar els pilars més perillosos del règim feudal, de l'absolutisme i de l'opressió exercida sobre altres pobles. Així, per exemple, en les guerres revolucionàries de França va haver-hi un element de saqueig i de conquesta de terres alienes pels francesos, no obstant, això no canvia en res la significació històrica fonamental d'aqueixes guerres, que demolien i crebantaven el règim feudal i l'absolutisme de tota la vella Europa, de l'Europa feudal. Durant la guerra franco-prussiana, Alemanya va espoliar França, però això no altera la significació històrica fonamental d'aquesta guerra, que va alliberar desenes de milions d'alemanys del desmembrament feudal i de l'opressió de dos dèspotes: el tsar rus i Napoleó III.

Diferència entre guerra ofensiva i guerra defensiva

L'època de 1789 a 1871 ha deixat empremtes profundes i records revolucionaris. Abans que foren destruïts el règim feudal, l'absolutisme i el jou nacional estranger, no cabia parlar tan sols del desenvolupament de la lluita proletària pel socialisme. Quan els socialistes parlaven del caràcter legítim de la guerra "defensiva", referint-se a les guerres d'aquella època, sempre tenien en compte precisament aqueixos fins, que es reduïen a la revolució contra el règim medieval i la servitud. Els socialistes van entendre sempre per guerra "defensiva" una guerra "*justa*" en aquest sentit (expressió emprada una vegada per W. Liebknecht). Només en aqueix sentit, els socialistes admetien i continuen admetent el caràcter legítim, progressista i just de la "defensa de la pàtria" o d'una guerra "defensiva". Si, per exemple, demà El Marroc declarara la guerra a França, l'Índia a Anglaterra, Pèrsia o Xina a Rússia, etcètera, aqueixes guerres serien guerres "justes", "defensives", *independentment del país* que atacara primer, i tot socialista simpatitzaria amb la victòria dels Estats oprimits, dependents, menyscabats en els seus drets, sobre les "grans" potències opressoras, esclavistes i espoliadores.

Però imaginem-nos que un propietari de cent esclaus fa la guerra a un altre que posseeix dos-cents per arribar a una distribució més "equitativa" dels esclaus. És evident que emprar en aquest cas el concepte de guerra "defensiva" o de "defensa de la pàtria" seria falsificar la història i, en la pràctica, equivaldria purament i simplement a un engany de la gent senzilla, dels petits burgesos i dels ignorants per hàbils esclavistes. Puix bé, precisament així enganya avui la burgesia imperialista als pobles, valent-se de la ideologia "nacional" i de la idea de defensa de la pàtria, en la guerra actual que els esclavistes es fan entre si per a consolidar i reforçar l'esclavitud.

La guerra actual és una guerra imperialista

Quasi tot el món reconeix que la guerra actual és una guerra imperialista, però en la major part dels casos es tergiversa aquesta idea, ja siga aplicant-la a una de les parts o bé donant a entendre que, malgrat tot, aquesta guerra podria tindre un caràcter burgès progressista, d'alliberament nacional. L'imperialisme és la fase superior del desenvolupament del capitalisme, fase a què només ha arribat en el segle XX. El capitalisme va començar a

sentir-se limitat dins del marc dels vells Estats nacionals, sense la formació dels quals no hauria pogut derrocar el feudalisme. El capitalisme ha portat la concentració a tal punt, que branques senceres de la indústria es troben en mans d'associacions patronals, trusts, corporacions de capitalistes multimilionaris, i quasi tot el globus terrestre està repartit entre aquests "potents del capital", bé en forma de colònies o bé embolicant els països estrangers en les atapeïdes xarxes de l'explotació financera. La llibertat de comerç i la lliure competència han sigut substituïdes per la tendència al monopoli, a la conquesta de terres per a realitzar en elles inversions de capital i portar-se les seues matèries primeres, etc. D'alliberador de nacions, com ho va ser en la seua lluita contra el feudalisme, el capitalisme s'ha convertit, en la seua fase imperialista, en el més gran opressor de nacions. El capitalisme, progressista en altres temps, s'ha tornat reaccionari; ha desenvolupat les forces productives a tal extrem, que a la humanitat no li queda un altre camí que passar al socialisme, o bé patir durant anys, i inclús durant decennis, la lluita armada de les "grans" potències pel manteniment artificial del capitalisme per mitjà de les colònies, els monopolis, els privilegis i tot gènere de l'opressió nacional.

La guerra entre els més grans esclavistes pel manteniment i enfortiment de l'esclavitud

A fi de mostrar amb claredat la significació de l'imperialisme, citem a continuació dades precises sobre el repartiment del món entre les anomenades "grans" potències (és a dir, les que han tingut èxit en el gran saqueig):

Repartiment del món entre les "grans" potències esclavistes

'Grans' potències	Colònies	Colònies	Colònies	Colònies	Metròpolis	Metròpolis	Total	Total
	1876	1876	1914	1914	1914	1914		
	Km quadrats (en milions)	Habitants (en milions)	Km quadrats (en milions)	Habitants (en milions)	Km quadrats (en milions)	Habitants (en milions)	Km quadrats (en milions)	Habitants (en milions)
Anglaterra	22,5	251,9	33,5	393,5	0,3	46,5	33,8	440,0
Rússia	17,0	15,9	17,4	33,2	5,4	136,2	22,8	169,4
França	0,9	6,0	10,6	55,5	0,5	39,6	11,1	95,1
Alemanya	-	-	2,9	12,3	0,5	64,9	3,4	77,2
Japó	-	-	0,3	19,2	0,4	53,0	0,7	72,2
Estats Units de Nord-Amèrica	-	-	0,3	9,7	9,4	97,0	9,7	106,7
Total de les sis 'grans' potències	40,4	273,8	65,0	523,4	16,5	437,2	81,5	960,6
Colònies pertanyents no a les grans potències (sinó a Bèlgica, Holanda i altres estats)							9,9	45,3
Tres països 'semicoloniais' (Turquia, Xina, Pèrsia)			9,5	45,3			14,5	361,2
Total							105,9	1.367,1
Resta de països i estats							28,0	289,9
Tot el globus terrestre (sense les zones polars)							133,9	1.657,0

Aquest quadro ens permet veure com els pobles que de 1789 a 1871 van lluitar, en la majoria dels casos al front dels altres, per la llibertat, s'han convertit en la nostra època, després de 1876 i gràcies a un capitalisme altament desenvolupat i "passat de madur", en els opressors i explotadors de la majoria de la població i de les nacions del globus. Entre 1876 i 1914, sis "grans" potències es van apoderar de 25 milions de quilòmetres quadrats, és a dir, una superfície dos vegades i mitja més gran que la de tota Europa! Sis potències subjuguen una població de *més de cinc-cents milions* (523) d'habitants en les colònies. Per cada quatre habitants de les "grans" potències hi ha cinc habitants de "les seues" colònies. I tot el món sap que les colònies han sigut conquistades a sang i foc, que els seus pobladors són tractats

bàrbarament i explotats de mil maneres (per mitjà de l'exportació de capitals, concessions, etc., l'engany en la venda de mercaderies, el sotmetiment a les "autoritats" de la nació "dominant", etc., i amb altres coses per l'estil). La burgesia anglofrancesa enganya els pobles al dir que fa la guerra amb la finalitat de la llibertat dels pobles i de Bèlgica, quan en realitat la fa per a conservar els immensos territoris colonials de què s'ha apoderat. Els imperialistes alemanys evacuarien immediatament Bèlgica i altres països si els anglesos i francesos es repartiren "amistosament" amb ells les seues colònies. Allò de peculiar de la situació actual consisteix en el fet que la sort de les colònies es decideix amb la guerra que s'entaula en el continent. Des del punt de vista de la justícia burgesa i de la llibertat nacional (o del dret de les nacions a l'existència), Alemanya tindria sens dubte raó contra Anglaterra i França, ja que ha sigut "defraudada" en el repartiment de les colònies, i els seus enemics oprimeixen a moltíssimes més nacions que ella; quant a la seua aliada, Àustria, els eslaus per ella oprimits gaudeixen sens dubte de més llibertat que en la Rússia tsarista, verdadera "presó de pobles". Però la pròpia Alemanya no lluita per a alliberar els pobles, sinó per a subjugar-los. I no correspon als socialistes ajudar un bandit més jove i més vigorós (Alemanya) a desvalisar altres bandits més vells i més encebats. El que han de fer els socialistes és aprofitar la guerra que es fan els bandits per a derrocar-los a tots. Per a açò, és necessari primer que res que els socialistes diguen al poble la veritat, a saber, que aquesta guerra és, en un triple sentit, una guerra entre esclavistes per a reforçar l'esclavitud. En primer lloc, és una guerra que tendeix a consolidar l'esclavitud de les colònies per mitjà d'un repartiment més "equitatiu" i una explotació ulterior més "coordinada" de les mateixes; en segon lloc, és una guerra que persegueix el reforçament del jou que pesa sobre les nacions estranyes en el si mateix de les "grans" potències, perquè tant Àustria com Rússia (i aquesta molt més i molt pitjor que aquella) només es mantenen gràcies a aqueix jou que reforcen amb la guerra; en tercer lloc, és una guerra amb vista a intensificar i prolongar l'esclavitud assalariada, perquè el proletariat està dividit i esclafat, mentre que els capitalistes surten guanyant, enriquint-se amb la guerra, avivant els prejudicis nacionals i intensificant la reacció, que ha alçat el cap en tots els països, inclús en els més lliures i republicans.

"La guerra és la prolongació de la política per altres mitjans" (precisament per la violència)

Aquesta famosa sentència pertany a Clausewitz, un dels més profunds escriptors sobre temes militars. Els marxistes sempre han considerat aquesta tesi, amb tota raó, com a la base teòrica de les idees sobre la significació de cada guerra en particular. Justament des d'aquest punt de vista van examinar sempre Marx i Engels les diferents guerres.

Aplique's aquesta tesi a la guerra actual. Es veurà que durant decennis, quasi des de fa mig segle, els governs i les classes dominants d'Anglaterra, França, Alemanya, Itàlia, Àustria i Rússia van practicar una política de saqueig de les colònies, d'opressió d'altres nacions i d'esclafament del moviment obrer. I aquesta política precisament, i només aquesta, és la que es prolonga en la guerra actual. En especial, tant a Àustria com a Rússia, la política de temps de pau, igual que la de temps de guerra, ha consistit en esclavitzar les nacions i no en alliberar-les. Al contrari, en Xina, a Pèrsia, a l'Índia i altres països dependents veiem en els últims decennis la política del despertar de desenes i centenars de milions d'homes a la vida nacional, una política que tendeix a alliberar-los del jou de les "grans" potències reaccionàries. Sobre aquest terreny històric concret, una guerra pot tindre també avui un caràcter progressista burgès, pot ser una guerra d'alliberament nacional.

Basta considerar la guerra actual com una prolongació de la política de les "grans" potències i de les classes fonamentals de les mateixes per a veure immediatament el caràcter antihistòric, la falsedat i la hipocresia de l'opinió segons la qual pot justificar-se, en la guerra actual, la idea de la "defensa de la pàtria".

L'exemple de Bèlgica

Els socialxovinistes de la Triple (avui Quàdruple) Entente (a Rússia, Plekhanov i Cia.) agraden sobretot d'invocar l'exemple de Bèlgica. Però aquest exemple es torna contra ells. Els imperialistes alemanys han violat desvergonyidament la neutralitat de Bèlgica, com han fet

sempre i pertot arreu els estats bel·ligerants que, quan els convé, xafen *tots* els tractats i *totes* les obligacions. Admetem que tots els estats que tenen interès en respectar els tractats internacionals hagueren declarat la guerra a Alemanya per a exigir que aquest país evacuara Bèlgica i li pagara una indemnització. En aquest cas, la simpatia dels socialistes estaria, com és natural, del costat dels enemics d'Alemanya. Ara bé, la qüestió consisteix precisament en què la "Triple (i Quàdruple) Entente" *no* fa la guerra per Bèlgica. Açò ho sap molt bé tot el món, i només els hipòcrites ho dissimulen. Anglaterra saqueja les colònies d'Alemanya i Turquia; Rússia fa el mateix amb Galítzia i Turquia; França procura aconseguir l'Alsàcia-Lorena i inclús la vora esquerra del Rin; amb Itàlia s'ha firmat un tractat per a repartir el botí (Albània i l'Àsia menor), i amb Bulgària i Romania es regateja també pel repartiment del botí. En la guerra que avui menen els governs actuals *no es pot* ajudar Bèlgica *més que* ajudant a estrangular Àustria o Turquia, etc.! A què ve ací la "defensa de la pàtria"?? Justament en açò resideix el caràcter peculiar de la guerra imperialista, guerra entre governs burgesos reaccionaris, que s'han sobreviscut històricament, destinada a subjugar altres nacions. Qui justifica la participació en aquesta guerra, contribueix a perpetuar l'opressió imperialista de les nacions. Qui preconitza l'explotació de les dificultats actuals dels governs per a lluitar a favor de la revolució social, defèn la llibertat real de totes les nacions sense excepció, que només pot ser aconseguida amb el socialisme.

Per què combat Rússia?

A Rússia, l'imperialisme capitalista de novíssim tipus s'ha revelat plenament en la política del tsarisme respecte a Pèrsia, Manxúria i Mongòlia; però el que predomina, en general, a Rússia, és l'imperialisme militar i feudal. En cap part del món està tan oprimida la majoria de la població com a Rússia: els gran russos només constitueixen el 43% de la població, és a dir, menys de la meitat, i la resta dels habitants, per no ser russos, no tenen drets. Dels 170 milions d'habitants que té Rússia, *prop de 100* milions estan oprimits i no tenen drets. El tsarisme fa la guerra per a apoderar-se de Galítzia i estrangular definitivament la llibertat dels ucraïnesos, per a apoderar-se d'Armènia, de Constantinoble, etc. El tsarisme veu en la guerra un mitjà per a distraure l'atenció del descontent que augmenta en l'interior del país i esclafar el moviment revolucionari que va en ascens. Avui per cada dos gran russos hi ha a Rússia de dos a tres "al·lògens" privats de drets. El tsarisme pretén, per mitjà de la guerra, augmentar el nombre de nacions oprimites, intensificar la seua opressió i, d'aquesta manera, minar la lluita per la llibertat que menen els gran russos mateixos. La possibilitat d'oprimir i desvalisar altres pobles agreuja l'estancament econòmic, perquè en compte de desenvolupar-se les forces productives, es busca la font dels ingressos en l'explotació semifeudal dels pobles "al·lògens". Per tant, per part de Rússia, aquesta guerra té un caràcter summament reaccionari i oposat a tota llibertat.

Que és el socialxovinisme?

El socialxovinisme és la sustentació de la idea de "defensa de la pàtria" en la guerra actual. D'aquesta posició se'n deriven, com a conseqüència, la renúncia a la lluita de classes, la votació dels crèdits de guerra, etc. Els socialxovinistes apliquen, de fet, una política antiproletària, burgesa, perquè allò que propugnen en realitat no és la "defensa de la pàtria" en el sentit de la lluita contra el jou estranger, sinó el "dret" de tals o quals "grans" potències a saquejar les colònies i oprimir a altres pobles. Els socialxovinistes repeteixen l'engany burgès de què la guerra es fa en defensa de la llibertat i de l'existència de les nacions, amb la qual cosa es posen del costat de la burgesia contra el proletariat. Entre els socialxovinistes figuren tant els que justifiquen i exalten els governs i a la burgesia d'*un* dels grups de potències bel·ligerants com els que, a semblança de Kautsky, reconeixen als socialistes de *totes* les potències bel·ligerants el mateix dret a "defendre la pàtria". El socialxovinisme, que defèn de fet els privilegis, els avantatges, el saqueig i la violència de "la seua" burgesia imperialista (o de tota burgesia en general), constitueix una traïció absoluta a totes les idees socialistes i a la resolució del Congrés Socialista Internacional de Basilea.

El manifest de Basilea

El manifest sobre la guerra, aprovat per unanimitat a Basilea en 1912, tenia en compte precisament la guerra entre Anglaterra i Alemanya, amb els seus aliats actuals, que va esclatar en 1914. El manifest declara obertament que cap interès popular pot justificar una guerra semblant, que es lliura en ares dels “beneficis dels capitalistes i per conveniències dinàstiques”, sobre la base de la política imperialista, espoliadora, de les grans potències. El manifest declara en forma expressa que la guerra és perillosa “per als governs” (per a tots sense excepció), fa notar que senten el temor a la “revolució proletària” i assenyala amb tota precisió l'exemple de la Comuna de 1871 i el d'octubre-desembre de 1905, *és a dir, l'exemple de la revolució i de la guerra civil*. Així, puix, el manifest de Basilea establia, justament per a la guerra actual, la tàctica de la lluita revolucionària dels treballadors contra els seus governs en escala internacional, la tàctica de la revolució proletària. El manifest de Basilea repeteix les paraules de la resolució de Stuttgart que en cas d'esclatar la guerra, els socialistes han d'aprofitar la “crisi econòmica i política” creada per ella per a “precipitar l'enfonsament del capitalisme”, és a dir, aprofitar en benefici de la revolució socialista les dificultats que la guerra causa als governs, així com la indignació de les masses.

La política dels socialxovinistes, que justifiquen la guerra des del punt de vista burgès sobre els moviments d'alliberament, que admeten la “defensa de la pàtria”, que voten a favor dels crèdits de guerra i participen en els ministeris, etcètera, és una traïció oberta al socialisme, que només pot explicar-se, com veurem més avant, pel triomf de l'oportunisme i de la política obrera nacional-liberal en el si de la majoria dels partits europeus.

Falses referències a Marx i a Engels

Els socialxovinistes russos (amb Plekhanov al capdavant) es remeten a la tàctica de Marx respecte a la guerra de 1870; els alemanys (per l'estil de Lensch, David i Cia.) invoquen la declaració d'Engels en 1891, sobre el deure dels socialistes alemanys de defensar la pàtria en cas de guerra contra Rússia i França coalitzades; finalment, els socialxovinistes del tipus de Kautsky, desitjosos de transigir amb el xovinisme internacional i de legitimar-lo, es remeten al fet que Marx i Engels, inclús condemnant com condemnaven la guerra, es van posar constantment, des de 1854-1855 fins a 1870-1871 i en 1876-1877, de part de tal o qual estat bel·ligerant, una vegada que la guerra, malgrat tot, havia esclatat.

Totes aquestes referències constitueixen una indignant desnaturalització de les idees de Marx i Engels per a complaure la burgesia i els oportunistes, de la mateixa manera que els escrits dels anarquistes Guillaume i Cia. tergiversen les idees de Marx i Engels per a justificar l'anarquisme. La guerra de 1870-1871 va ser, per part d'Alemanya, una guerra històricament progressista fins a la derrota de Napoleó III, perquè ell, d'acord amb el tsar, havia oprimint Alemanya durant llargs anys, mantenint en ella el fraccionament feudal. Però en el moment en què la guerra es va transformar en un saqueig de França (amb l'annexió d'Alsàcia-Lorena), Marx i Engels van condemnar resoludament els alemanys. I inclús al començament mateix de la guerra, Marx i Engels van aprovar la negativa de Bebel i Liebknecht a votar els crèdits i van aconsellar els socialdemòcrates no mesclar-se amb la burgesia, sinó defensar els interessos independents, de classe, del proletariat. Estendre aquesta apreciació sobre una guerra progressista burgesa i d'alliberament nacional a la guerra imperialista actual, és mofar-se de la veritat. El mateix pot dir-se (i amb major raó) de la guerra de 1854-1855 i de totes les guerres del segle XIX, quan no existien *ni* l'imperialisme actual, *ni* les condicions objectives ja madures per al socialisme, *ni* partits socialistes de masses en *tots* els països bel·ligerants és a dir, en una època en què no es donaven precisament les condicions en què es basava el manifest de Basilea per a traçar la tàctica de la “revolució proletària” *en relació* amb la guerra entre les grans potències.

Els que invoquen avui l'actitud de Marx davant de les guerres de l'època de la burgesia *progressista* i obliden les paraules de Marx, que “els obrers no tenen pàtria” (paraules que es refereixen *precisament* a l'època de la burgesia reaccionària i caduca, a l'època de la revolució socialista), tergiversen desvergonyidament Marx i substitueixen el punt de vista socialista per un punt de vista burgès.

La fallida de la II Internacional

Els socialistes del món sencer van declarar solemnement en 1912, a Basilea, que consideraven la guerra europea que s'acostava com una empresa "criminal" i arxireaccionària de tots els governs, que havia de precipitar l'enfonsament del capitalisme engendrant inevitablement la revolució contra ell. Va arribar la guerra i va esclatar la crisi. En compte d'aplicar una tàctica revolucionària, la majoria dels partits socialdemòcrates va aplicar una tàctica reaccionària, posant-se del costat dels seus governs i de la seua burgesia. Aquesta traïció al socialisme marca la fallida de la II Internacional (1889-1914), i nosaltres hem de tindre una clara idea de què és el que ha provocat aquesta fallida, què ha engendrat el socialxovinisme i què li ha donat força.

El socialxovinisme és l'oportunisme més acabat

Durant tota l'època de la II Internacional es va menar en totes parts una lluita en el si dels partits socialdemòcrates entre l'ala revolucionària i l'ala oportunista. En diversos països (Anglaterra, Itàlia, Holanda i Bulgària) es va arribar, amb aquest motiu, a l'escissió. Cap marxista dubtava que l'oportunisme expressa la política burgesa en el moviment obrer, els interessos de la petita burgesia i de l'aliança d'una ínfima porció d'obrers aburguesats amb "la seua" burgesia, contra els interessos de les masses proletàries, oprimides.

Les condicions objectives de fins del segle XIX van reforçar especialment l'oportunisme, transformant la utilització de la legalitat burgesa en servilisme davant d'ella, creant una petita capa burocràtica i aristocràtica de la classe obrera i incorporant a les files dels partits socialdemòcrates a molts "companys de ruta" petitburgesos.

La guerra va accelerar aquest desenvolupament, convertint l'oportunisme en socialxovinisme, i l'aliança secreta dels oportunistes amb la burgesia en una aliança oberta. A més, les autoritats militars han declarat en totes parts l'estat de guerra i emmordassat les masses obreres, els vells caps de les quals s'han passat, quasi en la seua totalitat, al camp de la burgesia.

La base econòmica de l'oportunisme i del socialxovinisme és la mateixa: els interessos d'una capa ínfima d'obrers privilegiats i de la petita burgesia, que defenen la seua situació excepcional i el seu "dret" a rebre unes molles dels beneficis que obté "la seua" burgesia nacional del saqueig d'altres nacions, dels avantatges que li dona la seua situació de gran potència, etc.

El contingut ideològic i polític de l'oportunisme i del socialxovinisme és el mateix: la col·laboració de les classes en compte de la lluita entre elles, la renúncia als mitjans revolucionaris de lluita i l'ajuda "al seu" govern en la seua difícil situació, en compte d'aprofitar les seues dificultats a favor de la revolució. Si considerem tots els països europeus en el seu conjunt, sense detindre'ns en personalitats aïllades (encara que es tracte de les més prestigioses), veurem que precisament el *corrent* oportunista ha sigut el principal sosteniment del socialxovinisme, i que del camp revolucionari s'alça, quasi en totes parts, una protesta més o menys conseqüent contra aqueix corrent. I si examinem, per exemple, la manera com es van agrupar els diversos corrents en el Congrés Socialista Internacional de Stuttgart, en 1907, veurem que el marxisme internacional es va pronunciar contra l'imperialisme, mentre que l'oportunisme internacional es va manifestar ja llavors al seu favor.

La unitat amb els oportunistes és l'aliança dels obrers amb "la seua" burgesia nacional i l'escissió de la classe obrera revolucionària internacional

En el passat, abans de la guerra, l'oportunisme va ser considerat sovint com un component legítim, encara que "divisionista" i "extremista", del Partit Socialdemòcrata. La guerra ha demostrat que açò ja no serà possible en el futur. L'oportunisme "ha arribat a la seua plena maduresa" i exercit fins al final el seu paper d'emissari de la burgesia en el moviment obrer. La unitat amb els oportunistes s'ha tornat pura hipocresia, de la que veiem un exemple en el Partit Socialdemòcrata Alemany. En totes les grans ocasions (com per exemple en la votació del 4 d'agost), els oportunistes presenten el seu ultimàtum i aconseguen imposar-lo

gràcies als seus múltiples vincles amb la burgesia, al fet de tindre la majoria en les direccions dels sindicats, etc. Avui, la *unitat* amb els oportunistes significa *de fet* la subordinació de la classe obrera a "la seua" burgesia nacional i l'aliança amb ella per a oprimir altres nacions i lluitar pels privilegis de tota gran potència, la qual cosa representa l'escissió del proletariat revolucionari de tots els països.

Per dura que siga, en alguns casos, la lluita contra els oportunistes, que dominen en moltes organitzacions, i siguen les que siguen en els distints països les peculiaritats que adopte el procés de depuració dels partits obrers per a desembarassar-se dels oportunistes, aquest procés és inevitable i fecund. El socialisme reformista agonitza; el socialisme que renai "serà revolucionari, intransigent i insurreccional", segons l'encertada expressió del socialista francès Paul Golay

El "kautskisme"

Kautsky, la més alta autoritat de la II Internacional, és l'exemple més típic i clar de com el reconeixement verbal del marxisme ha portat en la pràctica a transformar-lo en "struvisme" o en "brentanisme". Plekhanov ens ofereix un altre exemple d'això. Per mitjà de sofismes evidents, s'extirpa del marxisme el seu esperit viu i revolucionari, i s'admet en ell *tot excepte* els mitjans revolucionaris de lluita i la propaganda i preparació dels mateixos, així com l'educació de les masses en aqueix sentit. Menyspreant tot principi, Kautsky "concilia" la idea fonamental del socialxovinisme, l'acceptació de la defensa de la pàtria en la guerra actual, amb concessions diplomàtiques i ostensibles a l'esquerra, com ara l'abstenció en la votació dels crèdits de guerra, l'actitud verbal a favor de l'oposició, etc. Kautsky, que en 1909 va escriure tot un llibre sobre la imminència d'una època de revolucions i sobre les relacions entre la guerra i la revolució Kautsky, que en 1912 va firmar el manifest de Basilea sobre la utilització revolucionària de la guerra que s'acostava, ara justifica i exalta el socialxovinisme per tots els mitjans i, com Plekhanov, s'uneix a la burgesia per a ridiculitzar tota idea de revolució, tota iniciativa en el sentit d'una lluita revolucionària directa.

La classe obrera no pot complir la seua missió revolucionària universal sense menar una guerra implacable contra aqueixa actitud de renegats, contra aqueixa falta de principis, contra aqueixa actitud servil cap a l'oportunisme i contra aqueix increïble enviliment teòric del marxisme. El kautskisme no és fruit de l'atzar, sinó el producte social de les contradiccions de la II Internacional, de la combinació de la fidelitat verbal al marxisme amb la submissió, de fet, a l'oportunisme.

Aquesta falsedat essencial del "kautskisme" es manifesta de distintes formes en diferents països. A Holanda, Roland Holst, al mateix temps que rebutja la idea de la defensa de la pàtria, advoca per la unitat amb el partit dels oportunistes. A Rússia, Trotski, que també rebutja aqueixa idea, es pronuncia igualment per la unitat amb el grup oportunista i xovinista de *Nasha Zarià*. A Romania, Rakovski declara la guerra a l'oportunisme per considerar-lo culpable de la fallida de la II Internacional, però al mateix temps està disposat a admetre la legitimitat de la idea de la defensa de la pàtria. Totes aquestes no són més que manifestacions del mal que els marxistes holandesos (Gorter i Pannekoek) han anomenat el "radicalisme passiu" i que es redueix a la suplantació del marxisme revolucionari per un eclecticisme en teoria, i pel servilisme o la impotència davant de l'oportunisme en la pràctica.

La consigna dels marxistes és la consigna de la socialdemocràcia revolucionària

És indubtable que la guerra ha creat la més greu de les crisis i accentuat increïblement les calamitats de les masses. El caràcter reaccionari d'aquesta guerra, les mentides desvergonyides de la burgesia de *tots* els països, que dissimula els seus objectius de rapinya amb una ideologia "nacional", susciten ineludiblement, en la situació revolucionària objectiva que s'ha creat, un esperit revolucionari entre les masses. El nostre deure és ajudar a fer que les masses adquirisquen consciència d'aqueix esperit, aprofundir-lo i donar-li forma. Aquesta tasca només l'expressa encertadament la consigna de la transformació de la guerra imperialista en guerra civil, i *tota* lluita conseqüent de classe durant la guerra, tota tàctica d'"accions de masses", aplicada seriosament, condueix, de manera inevitable, a aqueixa transformació. No

podem saber si un fort moviment revolucionari esclatarà amb motiu de la primera o de la segona guerra imperialista de les grans potències, o si esclatarà en el curs d'aquesta guerra o després d'ella, però de totes maneres el nostre deure ineludible és treballar d'una manera sistemàtica i ferma en aqueixa direcció.

El manifest de Basilea es refereix directament a l'exemple de la Comuna de París, és a dir, a la transformació d'una guerra entre governs en guerra civil. Fa mig segle el proletariat era massa dèbil; les condicions objectives del socialisme no estaven encara madures; entre els moviments revolucionaris de tots els països bel·ligerants no podia haver coordinació ni cooperació; l'entusiasme d'una part dels obrers de París per la "ideologia nacional" (la tradició de 1792) va ser manifestació de la seua debilitat petit burgesa, com va assenyalar Marx en el seu moment, i va ser una de les causes del fracàs de la Comuna. Mig segle després d'aquesta han desaparegut les condicions que debilitaven llavors la revolució, i avui seria imperdonable en un socialista admetre la renúncia a actuar precisament en l'esperit dels comuners de París.

Exemple de confraternitat en les trinxeres

Els periòdics burgesos de tots els països bel·ligerants han esmentat exemples de confraternitat entre els soldats de les nacions en guerra, inclús en les trinxeres mateixes. I els decrets draconians dictats per les autoritats militars (d'Alemanya i d'Anglaterra) contra aqueixa confraternitat demostren que els governs i la burgesia li concedeixen una gran importància. Si van poder produir-se casos de confraternitat, malgrat el domini total de l'oportunisme en la direcció dels partits socialdemòcrates de l'Europa occidental i malgrat el suport que el socialxovinisme rep de tota la premsa socialdemòcrata i de totes les autoritats de la II Internacional, això ve a demostrar fins a quin punt seria possible acurtar la duració de la guerra criminal, reaccionària i esclavista que es fa en l'actualitat i organitzar el moviment revolucionari internacional, si es realitzara un treball sistemàtic en aquest sentit, encara que només fóra pels socialistes d'esquerra dels països bel·ligerants.

Importància de l'organització il·legal

Els anarquistes més notables de tot el món s'han deshonrat en aquesta guerra no menys que els oportunistes pel seu socialxovinisme (en l'esperit de Plekhanov o de Kautsky). Un dels resultats útils d'aquesta contesa serà, indubtablement, acabar, al mateix temps, amb l'oportunisme i l'anarquisme.

Sense renunciar en cap cas, i siguen les que siguen les circumstàncies, a aprofitar la menor possibilitat legal per a organitzar les masses i propagar el socialisme, els partits socialdemòcrates han de trencar amb tota actitud servil davant de la legalitat. "Dispareu vosaltres primer, senyors burgesos" escrivia Engels, al·ludint precisament a la guerra civil i a la nostra necessitat de violar la legalitat burgesa *després* que la burgesia l'haja violat. La crisi ha demostrat que la burgesia la viola en tots els països, inclús en els més lliures, i que no es pot portar les masses a la revolució sense crear una organització clandestina que propague, discutisca, aprecie i prepare els mitjans revolucionaris de lluita. Així, a Alemanya, tot el que es fa d'honest pels socialistes, es fa contra el vil oportunisme i l'hipòcrita "kautskisme", i es fa precisament en la clandestinitat. A Anglaterra envien a presidi a qui distribueix crides impreses invitant el poble a no presentar-se a files.

Considerar que el repudi dels mètodes il·legals de propaganda i la mofa d'ells en la premsa legal és compatible amb la pertinença al partit socialdemòcrata, és traïr el socialisme.

Sobre la derrota del "propi" govern en la guerra imperialista

Tant els partidaris de la victòria del seu propi govern en la guerra actual, com els defensors de la consigna de "ni victòria ni derrota", adopten igualment el punt de vista del socialxovinisme. En una guerra reaccionària, la classe revolucionària no pot deixar de desitjar la derrota del seu govern; no pot deixar de veure que hi ha una relació entre els revessos militars d'aquest govern i les facilitats que aquests creen per al seu enderrocament. Només el burgès que pense que la guerra iniciada pels governs acabarà indefectiblement com una

guerra entre governs, i que a més així ho desitja, troba "ridícula" o "absurda" la idea que els socialistes de *totes* les nacions bel·ligerants expressen el desig que *tots* "els seus" governs siguin derrotats. Al contrari, justament aqueixa posició respondria al pensament més íntim de tot obrer conscient i se situaria en el marc de la nostra activitat encaminada a la transformació de la guerra imperialista en guerra civil. És indubtable que la important labor d'agitació contra la guerra, efectuada d'una banda dels socialistes anglesos, alemanys i russos, "va debilitar la potència militar" dels seus respectius governs, però tal agitació va ser un mèrit dels socialistes. Aquests han d'explicar a les masses que per a elles no hi ha salvació fora de l'enderrocament revolucionari de "els seus" governs i que les dificultats amb què entropessen aquests governs en la guerra actual han de ser aprofitades amb aqueix fi.

Sobre el pacifisme i la consigna de la pau

L'estat d'ànim de les masses a favor de la pau expressa ben sovint un començament de protesta, d'indignació i de presa de consciència del caràcter reaccionari de la guerra. Aprofitar aqueix estat d'ànim és un deure de tots els socialdemòcrates. Ells participaran amb el major entusiasme en tot moviment i en tota manifestació en aqueix sentit, però no enganyaran el poble deixant-li creure que sense un moviment revolucionari es pot aconseguir una pau sense annexions, sense opressió de les nacions i sense saquejos, una pau sense gèrmens de noves guerres entre els governs d'avui i les classes dominants en l'actualitat. Semblant engany només faria el joc a la diplomàcia secreta dels governs bel·ligerants i als seus plans contrarevolucionaris. Qui desitge una pau ferma i democràtica, ha de pronunciar-se a favor de la guerra civil contra els governs i la burgesia.

Sobre el dret de les nacions a l'autodeterminació

El mitjà empleat amb més amplitud en la guerra actual per la burgesia per a enganyar el poble és el d'ocultar els fins de rapinya amb la ideologia de l'"alliberament nacional". Els anglesos prometen la llibertat a Bèlgica, els alemanys, a Polònia, etc. Però en realitat, com ja hem vist, es tracta d'una guerra entre els opressors de la majoria de les nacions del món per a refermar i estendre la seua opressió.

Els socialistes no poden aconseguir el seu elevat objectiu sense lluitar contra tota opressió de les nacions. Per això han d'exigir absolutament que els partits socialdemòcrates dels països *opressors* (sobretot de les anomenades "grans" potències) reconeguen i defenguen el dret de les nacions *oprimides* a l'autodeterminació, i justament en el sentit polític d'aquesta paraula, és a dir, el dret a la separació política. El socialista d'una gran potència o d'una nació posseïdora de colònies, que no defèn aquest dret, és un xovinista.

La defensa d'aquest dret no sols no estimula la formació de petits estats, sinó que, al contrari, condueix a què es constituïsquen, del mode més lliure, més decidit i per tant més ampli i universal, grans estats o federacions d'estats que són més avantatjosos per a les masses i més adequats per al desenvolupament econòmic.

Al seu torn, els socialistes de les nacions *oprimides* han de lluitar absolutament per la unitat plena (inclosa la unitat orgànica) dels *obrers* de les nacions oprimides i opressores. La idea d'una separació jurídica entre una i una altra nació (l'anomenada "autonomia cultural nacional" propugnada per Bauer i Renner) és una idea reaccionària.

L'imperialisme és l'època de l'opressió creixent de les nacions del món sencer per un grapat de "grans" potències, raó per la qual la lluita per la revolució socialista internacional contra l'imperialisme és impossible sense el reconeixement del dret de les nacions a l'autodeterminació. "Un poble que oprimeix altres pobles no pot ser lliure" (Marx i Engels). Un proletariat que accepti que la seua nació exercisca la menor violència sobre altres nacions no pot ser socialista.

CAPÍTOL II: LES CLASSES I ELS PARTITS A RÚSSIA

La burgesia i la guerra

Hi ha un aspecte en què el govern rus no ha quedat a la saga dels seus confreres europeus: com ells, ha sabut enganyar “el seu” poble en una escala grandiosa. També a Rússia s’ha posat en joc un immens i monstruós aparell de falsedats i argúcies per a inocular el xovinisme a les masses, per a fer la impressió que el govern tsarista mena una guerra “justa”, que defèn desinteressadament els seus “germans eslaus”, etc.

La classe dels grans terratinents i les capes superiors de la burgesia comercial i industrial recolzen enèrgicament la política bel·licista del govern del tsar. Esperen, amb tota raó, immensos beneficis materials i privilegis del repartiment de l’herència turca i austríaca. En tota una sèrie dels seus congressos han assaborit ja per anticipat els beneficis que afluirien als seus butxaques si triomfara l’exèrcit tsarista. A més, els reaccionaris comprenen molt bé que si hi ha quelcom que encara pot ajornar la caiguda de la monarquia dels Romanov i detindre una nova revolució a Rússia és una guerra exterior victoriosa per al tsar.

Àmplies capes de la burgesia urbana “mitjana”, de la intel·lectualitat burgesa, de les professions liberals, etc., estaven també contaminades (almenys al principi de la guerra) pel xovinisme. El partit de la burgesia liberal de Rússia (els cadets) va recolzar íntegrament i incondicionalment el govern tsarista. En matèria de política exterior, fa ja temps que els cadets són un partit governamental. El paneslavisme, per mitjà del qual la diplomàcia tsarista va realitzar més d’una vegada els seus grandiosos fraus polítics, s’ha convertit en la ideologia oficial dels cadets. El liberalisme rus ha degenerat en *nacional*-liberalisme. Rivalitza en “patriotisme” amb les centúries negres, vota sempre de bon grat pel militarisme, l’hegemonia naval, etc. En el camp del liberalisme rus s’observa, aproximadament, el mateix fenomen que a Alemanya en la dècada del 70, quan el liberalisme “lliurepensador” es va desintegrar i va donar naixement al partit nacional-liberal. La burgesia liberal russa ha encetat definitivament el camí de la contrarevolució. El punt de vista del P.O.S.D.R. en aquesta qüestió s’ha confirmat en la seua plenitud. La realitat va tirar per terra la idea dels nostres oportunistes, segons la qual el liberalisme rus és encara la força motriu de la revolució a Rússia.

La camarilla governant ha aconseguit també, amb ajuda de la premsa burgesa, del clergat, etc., provocar un estat d’ànim xovinista entre els camperols. Però a mesura que els soldats vagen tornant del camp de batalla, l’estat d’ànim en el camp canviarà, indubtablement, i no a favor de la monarquia tsarista. Els partits democràticoburgesos que tenen punts de contacte amb els camperols tampoc han resistit l’onada de xovinisme. El partit dels trudovics es va negar en la Duma de l’Estat a votar pels crèdits de guerra. Però per boca del seu cap Kerenski va donar a conèixer una declaració “patriòtica” que fa perfectament el joc a la monarquia. Tota la premsa legal dels “populistes” ha seguit, en general, els passos dels liberals. Inclús l’ala esquerra de la democràcia burgesa, l’anomenat partit socialista-revolucionari, afiliat al Buró Socialista Internacional, ha seguit aquest corrent. El senyor Rubanovitx, representant d’aquest partit en el B.S.I., es manifesta obertament com un socialxovinista. La meitat dels delegats d’aquest partit en la conferència dels socialistes de l’“Entente”, celebrada a Londres, va votar una resolució xovinista (l’altra meitat es va abstenir). En la premsa il·legal dels socialistes-revolucionaris (en el periòdic *Nóvosti* i altres) predominen els xovinites. Els revolucionaris “sortits d’un medi burgès”, és a dir, els revolucionaris burgesos que no estan lligats a la classe obrera, han patit una terrible desfeta en aquesta guerra. La trista sort de Kropotkin, Búrtziev i Rubanovitx és molt significativa.

La classe obrera i la guerra

El proletariat és l’única classe a Rússia a la que no s’ha aconseguit inocular el virus del xovinisme. Alguns excessos comesos al començament de la guerra no van afectar sinó les capes més endarrerides de la classe obrera. La participació dels obrers en els escandalosos actes de Moscou contra els alemanys ha sigut molt exagerada. En general, la classe obrera a Rússia s’ha mostrat immune al xovinisme.

Açò s’explica per la situació revolucionària existent en el país i per les condicions generals de vida del proletariat rus.

Els anys de 1912 a 1914 van marcar el començament d'un nou i grandios auge revolucionari a Rússia. Novament vam ser testimonis d'un vast moviment de vagues, sense precedents en el món. Segons els càlculs més modestos, les vagues revolucionàries de masses van comprendre en 1913 a un milió i mig de participants, per a sobrepassar en 1914 els dos milions i aproximar-se al nivell de 1905. En vespres de la guerra, a Petersburg els esdeveniments van portar ja als primers combats de barricades.

El Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia, partit il·legal, ha complit el seu deure davant de la Internacional. La bandera de l'internacionalisme no va tremolar en les seues mans. El nostre Partit ha trencat orgànicament, des de fa ja temps, amb els grups i elements oportunistes. Els grillons de l'oportunisme i del "legalisme a tota costa" no van lligar de peus i mans al nostre Partit. I aquesta circumstància li va permetre complir el seu deure revolucionari, de la mateixa manera que l'escissió amb el partit oportunista de Bissolati va ajudar també els camarades italians.

La situació general del nostre país és hostil al floriment de l'oportunisme "socialista" entre les masses obreres. A Rússia veiem tota una sèrie de matisos de l'oportunisme i del reformisme entre els intel·lectuals, en la petita burgesia, etc. Però això només compta amb una ínfima minoria de partidaris en les capes obreres políticament actives. El sector d'obriers i empleats privilegiats és molt dèbil en el nostre país. El fetixisme de la legalitat no ha pogut sorgir entre nosaltres. Els liquidadors (el partit dels oportunistes, dirigit per Axelrod, Potréssov, Txerevanin, Maslov i altres) no comptaven amb cap suport seriós, abans de la guerra, entre les masses obreres. A la IV Duma de l'Estat van ser elegits sis diputats obrers, tots adversaris del liquidacionisme. La tirada de la premsa obrera legal de Petrograd i Moscou, així com les col·lectes de fons per a ella, van demostrar irrefutablement que les quatre quintes parts dels obrers conscients estan contra l'oportunisme i el corrent liquidacionista.

Al començar la guerra, el govern tsarista va detindre i va deportar milers i milers d'obriers avançats, membres del nostre P.O.S.D.R. il·legal. Aquest fet, unit a la declaració de l'estat de guerra en el país i a la clausura dels nostres periòdics etc., va aconseguir frenar el nostre moviment. No obstant, l'activitat revolucionària clandestina del nostre Partit continua malgrat tot. En Petrograd, el Comitè del nostre Partit publica un periòdic il·legal, *Proletarski Golos*.

Els articles de l'òrgan central *Sotsial-Demokrat*, que s'edita en l'estranger, es reimprimeixen en Petrograd i s'envien a les províncies. Es publiquen proclames il·legals que es difonen inclús en els quarters. Fora de la ciutat, en llocs apartats, se celebren reunions obreres clandestines. Últimament, van esclatar en Petrograd grans vagues d'obriers metal·lúrgics. Amb aquest motiu, el nostre Comitè de Petrograd va llançar diversos manifestos dirigits als obrers.

La minoria obrera socialdemòcrata de Rússia en la Duma de l'Estat i la guerra

En 1913 es va produir una escissió entre els diputats socialdemòcrates de la Duma de l'Estat. D'un costat van quedar set partidaris de l'oportunisme, dirigits per Txeidze, que havien sigut triats per set províncies no proletàries, on el nombre d'obriers era de 214.000. D'un altre costat van quedar sis diputats, tots ells de la cúria obrera, triats en els centres més industrials de Rússia, que comptaven en total amb 1.008.000 obrers.

La qüestió principal de divergència era aquesta: tàctica del marxisme revolucionari o tàctica del reformisme oportunista. En la pràctica, la divergència es manifestava, sobretot, en l'activitat *extra* parlamentària en el si de les masses. Aquesta activitat havia de desplegar-se a Rússia clandestinament, si els que la portaven a terme volien mantindre's en un pla revolucionari. La fracció de Txeidze va continuar sent l'aliada més fidel dels liquidadors, que rebutjaven el treball clandestí, i els defenia en totes les xerrades amb els obrers, en totes les reunions. D'ací l'escissió. Els sis diputats van formar la fracció O.S.D.R. Un any de treball va demostrar de manera irrefutable que amb ella precisament estava la immensa majoria dels obrers russos.

Al començar la guerra, la divergència va aconseguir gran relleu. La fracció de Txeidze es va limitar al terreny estrictament parlamentari. No va votar a favor dels crèdits, perquè si haguera procedit d'una altra manera hauria suscitat una tempestat d'indignació contra ella entre els obrers. (Hem vist que a Rússia ni tan sols els trudovics, petitburgesos, han votat en pro dels crèdits.) Però tampoc va alçar la seua protesta contra el socialxovinisme.

D'una altra manera va procedir la fracció O.S.D.R., que expressava la línia política del nostre Partit. Va portar la protesta contra la guerra al més profund de la classe obrera i va estendre la propaganda contra l'imperialisme a les àmplies masses de proletaris russos.

I els obrers van acollir amb gran simpatia a aquesta fracció, la qual cosa va espantar el govern i el va obligar, violant flagrantment les seues pròpies lleis, a detindre els nostres camarades diputats i condemnar-los a deportació perpètua a Sibèria. Ja en el seu primer comunicat oficial sobre la detenció dels nostres camarades, el govern tsarista escrivia:

“Alguns membres de les societats socialdemòcrates, que s'han plantejat com a fi de la seua activitat trencar la potència militar de Rússia realitzant una agitació contra la guerra, per mitjà de proclames clandestines i d'una propaganda oral, han adoptat a aquest respecte una posició molt especial.”

A la famosa crida de Vandervelde demanant que se suspenguera “temporalment” la lluita contra el tsarisme (ara se sap per les declaracions de l'emissari del tsar a Bèlgica, príncep Kudashiev, que Vandervelde no va redactar ell sol tal crida, sinó en col·laboració amb el mencionat enviat tsarista), *només* el nostre Partit va donar una resposta negativa, pot boca del seu Comitè Central. El centre dirigent dels liquidadors es va mostrar d'acord amb Vandervelde i va declarar oficialment en la premsa que “amb la seua activitat *no s'oposaria a la guerra*”.

El govern tsarista va acusar, abans que res, els nostres camarades diputats d'haver difós entre els obrers aquesta resposta negativa a Vandervelde.

Durant el procés, el procurador tsarista, senyor Nenarókomov, va posar d'exemple als nostres camarades els socialistes alemanys i francesos. “Els socialdemòcrates alemanys (va dir) han votat els crèdits de guerra i s'han mostrat amics del govern. Així van procedir els socialdemòcrates alemanys, mentre que els tristos cavallers de la socialdemocràcia russa no han actuat així [...]. Els socialistes de Bèlgica i França, com un sol home, van oblidar les seues discòrdies amb altres classes, les seues querelles de partits, i es van col·locar sense vacil·lació davall la bandera.” No obstant, els membres de la fracció obrera socialdemòcrata de Rússia, que es van subordinar a les directives del Comitè Central del Partit, no van obrar d'aquesta manera...

En el procés es va desplegar l'imponent quadro de l'ampli treball il·legal d'agitació contra la guerra, realitzat pel nostre Partit entre les masses proletàries. Com és natural, el tribunal tsarista no va aconseguir, ni amb molt, “descobrir” tota l'activitat dels nostres camarades en aquest domini. Però el que es va revelar va demostrar quant s'havia fet en el breu lapse d'uns mesos.

Durant el judici es va donar lectura als manifestos clandestins dels nostres grups i comitès contra la guerra i a favor d'una tàctica internacionalista. Els obrers conscients de tota Rússia estaven en relació amb els membres de la fracció obrera socialdemòcrata de Rússia, que s'esforçava, en la mesura de les seues possibilitats, per ajudar-los a enjudiciar la guerra des del punt de vista del marxisme.

El camarada Murànov, diputat dels obrers de la província de Jàrkhov, va declarar davant del tribunal:

“Comprentent que el poble no m'havia enviat a la Duma de l'Estat per a endropir-me en el meu escó, anava a les localitats per a conèixer l'estat d'ànim de la classe obrera.” Murànov va reconèixer també en el judici que havia assumit les funcions d'agitador il·legal del nostre Partit i organitzat un comitè obrer en els Urals, en la fàbrica de Verjneisetsk, i en altres llocs. El procés va demostrar que, des del començament de la guerra, els membres de la fracció O.S.D.R. havien recorregut, amb fins de propaganda, quasi tota Rússia, que Murànov, Petrovski, Badàiev i altres havien organitzat nombroses assemblees obreres en les quals es van adoptar resolucions contra la guerra, etc.

El govern tsarista va amenaçar els acusats amb la pena de mort. Açò va fer que no tots es mostraren en el curs mateix del procés tan valents com el camarada Murànov. Van tractar de dificultar als procuradors la seua condemna. D'això s'aprofiten avui, indignament, els socialxovinistes russos per a velar el fons de la qüestió, a saber: quin és el parlamentarisme que necessita la classe obrera?

Accepten el parlamentarisme Sudekum i Heine, Sembat i Vaillant, Bissolati i Mussolini, Txjeidze i Plekhanov. També l'accepten els nostres camarades de la fracció obrera socialdemòcrata de Rússia, així com els camarades búlgars i italians que han trencat amb els xovinistes Però hi ha parlamentarisme i parlamentarisme. Uns utilitzen la tribuna parlamentària per a fer mèrits davant dels seus governs, o, en el millor dels casos, per a rentar-se les mans, com la fracció de Txjeidze. Altres utilitzen el parlamentarisme per a ser revolucionaris fins al final, per a complir el seu deure com a socialistes i internacionalistes, inclús en les circumstàncies més difícils. L'activitat parlamentària dels uns condueix a les butaques

ministerials; la dels altres condueix a la presó, a la deportació, al presidi. Els uns serveixen la burgesia; els altres, el proletariat. Els uns són socialimperialistes, els altres marxistes revolucionaris.

CAPÍTOL III: LA RECONSTRUCCIÓ DE LA INTERNACIONAL

Com reconstruir la Internacional? Abans diguem algunes paraules sobre com no ha de ser reconstruïda.

El mètode dels socialxovinistes i del “centre”

Oh, els socialxovinistes de tots els països són grans “internacionalistes”! Des que va esclatar la guerra estan aclaparats de preocupació per la Internacional. D’una banda, afirmen que els rumors sobre la *fallida* de la Internacional són “exagerats”. Perquè en realitat no ha passat gens extraordinari. Escolten a Kautsky: la Internacional és, simplement, “un instrument de temps de pau”, i és natural que, en els temps de guerra, no haja estat a l’altura de les circumstàncies. D’altra banda, els socialxovinistes de tots els països han trobat un mitjà molt senzill (i el que és més important, un mitjà internacional) per a sortir de la situació creada. Aqueix mitjà no és complicat: basta esperar el final de la guerra. I mentre arriba la seua fi, els socialistes de tots els països han de defensar la seua “pàtria” i recolzar “els seus” governs. Una vegada acabada la guerra, s’“amnistiaran” els uns als altres, reconeixeran que *tots* tenien raó, que en els temps de pau vivim com a germans, però que en els temps de guerra (i sobre la base concreta de tal o qual resolució) exhortem els obrers alemanys a exterminar els seus germans francesos i viceversa.

En aquest punt estan igualment d’acord: Kautsky, Plekhanov, Víctor Adler i Heine. Víctor Adler escriu: “Quan hàgem passat aquests temps difícils, el nostre primer deure serà no retraure’ns mútuament cada menudesa.” Kautsky afirma: “Fins ara, en cap part es van alçar veus de socialistes seriosos que puguen fer-nos témer” per la sort de la Internacional. Plekhanov diu: “És desagradable estretir la mà (dels socialdemòcrates alemanys), tacada en sang d’innocents assassinats.” Però immediatament proposa una “amnistia”: “Serà molt convenient en aquest cas (escriu) *sotmetre el cor al cap*. En nom de la seua gran causa, la Internacional haurà de tindre en compte inclús les lamentacions tardanes.” En *Sozialistische Monatshefte*, Heine qualifica de “viril i orgullosa” la conducta de Vandervelde, i la posa d’exemple als esquerrans alemanys.

En una paraula, quan la guerra haja acabat, caldrà anomenar una comissió formada per Kautsky i Plekhanov, Vandervelde i Adler, i en un obrir i tancar d’ulls redactaran una resolució “unànime” en un esperit d’amnistia mútua. La controvèrsia s’esfumirà feliçment. En compte d’ajudar els obrers a comprendre què ha passat, se’ls enganyarà amb una aparent “unitat” en el paper. La unió dels socialxovinistes i dels hipòcrites de tots els països serà batejada amb el nom de reconstrucció de la Internacional.

No hi ha per què ocultar-ho: el perill de semblant “reconstrucció” és molt gran. Els socialxovinistes de tots els països estan igualment interessats en ella. Cap vol que les pròpies masses obreres dels seus països s’orienten en aquesta qüestió: socialisme o nacionalisme. Tots es troben interessats per igual en dissimular mútuament els seus pecats. Cap d’ells pot proposar una altra cosa que no siga la que proposa Kautsky, el virtuós de la hipocresia “internacionalista”.

No obstant, aquest perill no es comprèn de la manera deguda. En el curs d’un any de guerra hem presenciado diverses temptatives de restabliment de les relacions internacionals. No parlem de les conferències de Londres i de Viena a les que van assistir determinats xovinistes amb el propòsit d’ajudar els Estats Majors Generals i la burgesia de “les seues” pàtries. Ens referim a les conferències de Lugano i de Copenhagen, a la Conferència Internacional de Dones i a la Conferència Internacional de la Joventut. Aquestes reunions van estar animades pels millors desitjos, però no van veure en absolut el perill assenyalat. No van traçar la línia de combat dels internacionalistes. No van mostrar al proletariat el perill a què l’exposava el mètode socialxovinista de “reconstrucció” de la Internacional. En el millor dels casos, es van limitar a repetir les velles resolucions, sense indicar als obrers que, si no lluiten contra els

socialxovinistes, la causa del socialisme és una causa desesperada. En el millor dels casos, no van fer més que *marcar el pas sense moure's del lloc*.

L'estat de coses entre l'oposició

No cap el menor dubte que la situació en l'oposició socialdemòcrata alemanya revesteix el major interès per a tots els internacionalistes. La socialdemocràcia alemanya oficial, que era el partit més fort, el partit dirigent, en el si de la II Internacional, va assestar el colp més sensible a l'organització internacional dels obrers. Però també en la socialdemocràcia alemanya va resultar més poderosa l'oposició. És el primer dels grans partits europeus en què van alçar la seua vigorosa veu de protesta els camarades que romanen fidels a la bandera del socialisme. Hem llegit amb alegria les revistes *Lichtstrahlen* i *Die Internationale*. I amb major alegria encara ens hem assabentat de la difusió a Alemanya de crides revolucionàries il·legals, com per exemple la titulada *L'enemic principal està dins del propi país*. Açò demostra que l'esperit del socialisme viu entre els obrers alemanys, que a Alemanya hi ha encara homes capaços de defensar el marxisme revolucionari.

En el si de la socialdemocràcia alemanya s'ha perfilat amb el major relleu l'escissió del socialisme contemporani. Ací veiem amb tota nitidesa tres tendències: els oportunistes xovinistes, que en cap part han arribat a tal degradació i apostasia com a Alemanya; el "centre" kautskista, que va demostrar una incapacitat absoluta per a exercir un altre paper que no siga el de lacai dels oportunistes, i l'esquerra, que representa els únics socialdemòcrates d'Alemanya.

Com és natural, allò que més ens interessa és la situació en l'esquerra alemanya. En ella veiem els nostres camarades que són l'esperança de tots els elements internacionalistes.

Quina és, puix, aquesta situació?

La revista *Die Internationale* tenia tota la raó a afirmar que en l'esquerra alemanya tot es troba encara en un procés de fermentació, que han de produir-se encara grans reagrupaments i que en el si d'ella hi ha elements més decidits i menys decidits.

Nosaltres, els internacionalistes russos, no pretenem, de cap manera, immiscir-nos en els assumptes interns dels nostres camarades de l'esquerra alemanya. Comprenem que només ells són vertaderament competents per a definir els seus mètodes de lluita contra els oportunistes, d'acord amb les condicions de lloc i temps. Només estimem que tenim el dret i el deure expressar amb franquesa nostra opinió sobre la situació.

Estem convençuts que l'autor de l'article editorial de la revista *Die Internationale* tenia tota la raó a afirmar que el "centre" kautskista causa més dany al marxisme que el socialxovinisme descarat. Els que velen ara les divergències i prediquen als obrers, davall una aparença de marxisme, el mateix que predica el kautskisme, adormen els obrers i són més nocius que els Sudekum i els Heine, els quals plantegen el problema de front i obliguen els obrers a analitzar-lo.

La protesta contra les "instàncies superiors", que Kautsky i Haase es permeten en els últims temps, no ha d'enganyar ningú. Les divergències entre ells i els Scheidemann no són divergències de principi. Els uns consideren que Hindenburg i Mackensen han vençut *ja* i que ara poden permetre's el luxe de protestar contra les annexions. Els altres estimen que Hindenburg i Mackensen no han vençut *encara*, i que per tant cal "mantindre's ferm fins a la fi".

El kautskisme només lluita en aparença contra les "instàncies superiors", precisament amb el propòsit d'esfumar, després de la guerra, als ulls dels obrers, la discussió sobre una base de principis i escamotejar l'assumpte amb una àmplia resolució (la mil i tantes) redactada en un estil vagament esquerrà, en la qual cosa són vertaders mestres els diplomàtics de la II Internacional.

És perfectament comprensible que, en la seua difícil lluita contra les "instàncies superiors", l'oposició alemanya haja d'aprofitar també aquesta protesta sense principis del kautskisme. Ara bé, per a tot internacionalista, la pedra de toc ha de continuar sent l'actitud negativa cap al neokautskisme. Només és vertader internacionalista qui combat el kautskisme i comprèn que el "centre" continua sent, des del punt de vista dels principis, *inclús després* de l'aparent viratge dels seus caps, *l'aliat dels xovinistes i dels oportunistes*.

La nostra actitud cap als elements vacil·lants de la Internacional té, en general, una immensa importància. Aquests elements (en la seua majoria socialistes de matis *pacifista*) existeixen tant en els països neutrals com en alguns països bel·ligerants (per exemple, a

Anglaterra, el Partit Laborista Independent). Aquests elements poden ser els nostres companys de ruta. És indispensable un acostament a ells, contra els socialxovinistes. Però no cal oblidar que són *únicament* companys de ruta i que en allò principal, en l'essencial, quan es tracte de reconstruir la Internacional, no estaran amb nosaltres, sinó contra nosaltres, i seguiran a Kautsky, Scheidemann, Vandervelde i Sembat. En les conferències internacionals no podem limitar el nostre programa al que és acceptable per a aquests elements, perquè d'una altra manera nosaltres mateixos seríem presoners d'aqueixos pacifistes vacil·lants. Així va succeir, per exemple, en la Conferència Internacional de Dones, celebrada a Berna. En ella, la delegació alemanya, que sostenia el punt de vista de la camarada Clara Zetkin, va exercir de fet el paper de "centre". La conferència de dones només va dir el que era acceptable per a les delegades del partit oportunista holandès de Troelstra i per a les del I.L.P. (Partit Laborista Independent). Aquest últim (no ho oblidem) va votar a favor de la resolució de Vandervelde en la conferència de xovinistes de la "Entente", que va tindre lloc a Londres. Respectem altament al I.L.P. per la seua valenta lluita contra el govern anglès durant la guerra. Però sabem que aquest partit no s'ha situat ni se situa avui en el terreny del marxisme. I considerem que la tasca principal de l'oposició socialdemòcrata és, en el moment actual, alçar la bandera del marxisme revolucionari, dir als obrers amb fermesa i precisió què pensem sobre les guerres imperialistes i llançar la consigna d'accions revolucionàries de masses, o siga, la consigna de la transformació de l'època de les guerres imperialistes en el començament d'una època de guerres civils.

Malgrat tot, en molts països hi ha elements socialdemòcrates revolucionaris. N'hi ha a Alemanya, a Rússia, a Escandinàvia (la influent tendència que representa el camarada Hoglund), en els Balcans (el partit dels "tesniakí" búlgars), a Itàlia, a Anglaterra (una part del Partit Socialista Britànic), a França (el mateix Vaillant va reconèixer en *l'Humanité* que havia rebut cartes de protesta dels internacionalistes, però no en va publicar íntegrament cap), a Holanda (els tribunistes), etc. I la tasca del dia consisteix en unir aquests elements marxistes (per poc nombrosos que siguin al principi), en recordar en nom seu les avui oblidades paraules del vertader socialisme i exhortar els obrers de tots els països a què trenquen amb els xovinistes i s'agrupen davall la vella bandera del marxisme.

Les conferències entorn dels anomenats programes d'"acció" es limitaven fins ara a proclamar més o menys íntegrament un programa de pacifisme a seques. El marxisme no és pacifisme. És indispensable lluitar pel cessament més ràpid de la guerra. Però la reivindicació de la "pau" només adquireix un sentit proletari quan es crida a la lluita *revolucionària*. Sense una sèrie de revolucions, la pretesa pau democràtica no és més que una utopia petit burgesa. L'únic programa vertader d'acció seria un programa *marxista* que done a les masses una resposta completa i clara sobre allò que ha passat, que explique què és l'imperialisme i com s'ha de lluitar contra ell, que declare obertament que l'oportunisme ha portat la II Internacional a la fallida i que cride obertament a fundar una Internacional marxista sense els oportunistes i *contra* ells. Només un programa així, que demostre que tenim fe en nosaltres mateixos i en el marxisme, i que declarem a l'oportunisme una guerra a vida o mort, podrà assegurar-nos, prompte o tard, la simpatia de les masses proletàries de veritat.

El Partit Obrer Socialdemòcrata de Rússia i la III Internacional

El P.O.S.D.R. es va separar, fa ja temps, dels seus oportunistes. Ara els oportunistes russos s'han tornat, a més, xovinistes. Açò no fa més que reafirmar-nos en l'opinió que l'escissió amb ells era necessària pel bé del socialisme. Estem convençuts que les divergències actuals entre els socialdemòcrates i els socialxovinistes no són menors, de cap manera, que les que existien entre socialistes i anarquistes al separar-se els socialdemòcrates dels segons. L'oportunista Monitor té raó quan diu, en *Preussische Jahrbücher*, que la unitat actual és avantatjosa per als oportunistes i per a la burgesia, ja que obliga els elements d'esquerra a sotmetre's als xovinistes i impedeix que els obrers vegin clar en les disputes i creen el seu propi partit realment obrer i vertaderament socialista. Tenim la profunda convicció que, en l'estat actual de coses, l'escissió amb els oportunistes i els xovinistes és el primer deure d'un revolucionari, de la mateixa manera que l'escissió amb els grocs, els antisemites, els sindicats obrers liberals, etc., era necessària per a educar amb major rapidesa als obrers endarrerits i atraure'ls a les files del partit socialdemòcrata.

Segons el nostre parer, la III Internacional haguera de fundar-se precisament basant-se en aquests fonaments revolucionaris. Per al nostre Partit no hi ha el problema de si és oportú o

no trencar amb els socialxovinistes. Aquest problema ja l'ha resolt de manera irrevocable. Per a ell només existeix ara la qüestió de realitzar aqueixa ruptura en un futur immediat, a escala internacional.

Es comprèn molt bé que per a crear una organització marxista *internacional* és indispensable que en els *distints* països existisca la disposició a crear partits marxistes independents. Alemanya, país del moviment obrer més antic i poderós, té una importància decisiva. El futur immediat dirà si ja han madurat les condicions per a crear la nova Internacional marxista. Si és així, el nostre Partit ingressarà amb alegria en aqueixa III Internacional, depurada de l'oportunisme i del xovinisme. Si no és així, això voldrà dir que aqueixa depuració exigeix encara una evolució més o menys llarga. I llavors el nostre Partit formarà l'oposició extrema en el si de l'antiga Internacional, fins que es cree en els diferents països la base per a una associació internacional obrera que se situe en el terreny del marxisme revolucionari.

No sabem ni podem saber com es desenvoluparan les coses en els pròxims anys sobre el pla internacional. Però el que sabem a ciència certa, i n'estem fermament convençuts, és que el nostre Partit, en el nostre país, entre el nostre proletariat, treballarà sense parar en aqueixa direcció i, amb tota la seua activitat quotidiana, crearà la secció russa de la Internacional *marxista*.

A Rússia no falten tampoc socialxovinistes declarats ni grups del "centre". Aqueixa gent lluitarà contra la creació d'una Internacional marxista. Sabem que Plekhanov està en la mateixa posició de principi que Sùdekum a què, des d'ara, ja tendeix la mà. Sabem que l'anomenat "Comitè d'Organització", dirigit per Axelrod, predica el kautskisme sobre el terreny rus. Escudant-se en la unitat de la classe obrera, aqueixa gent preconitza la unitat amb els oportunistes i, per conducte d'ells, amb la burgesia. Però tot el que sabem sobre el moviment obrer actual a Rússia ens permet abrigar la plena seguretat que el proletariat conscient de Rússia continuarà estant, com fins ara, *amb el nostre Partit*.

CAPÍTOL IV: HISTÒRIA DE L'ESCISSIÓ I SITUACIÓ ACTUAL DE LA SOCIALDEMOCRÀCIA A RÚSSIA

La tàctica del P.O.S.D.R respecte a la guerra, que hem exposat anteriorment, és el fruit inevitable del desenvolupament de la socialdemocràcia a Rússia en el curs de trenta anys. No es pot comprendre bé aquesta tàctica, com tampoc la situació actual de la socialdemocràcia en el nostre país, sense reflexionar sobre la història del nostre Partit. Per això, hem de recordar ara al lector els fets fonamentals d'aqueixa història.

La socialdemocràcia va sorgir, com a corrent ideològic, en 1883, quan el grup Emancipació del Treball va exposar per primera vegada en forma sistemàtica, en l'estranger, les idees socialdemòcrates aplicades a Rússia. Fins al començament de la dècada del 90, la socialdemocràcia va continuar sent a Rússia un corrent ideològic, sense nexes amb el moviment obrer de masses. A principis de la dècada mencionada, l'ascens social, l'efervescència i el moviment de vagues dels obrers van fer de la socialdemocràcia una força política activa, lligada indissolublement a la lluita (tant econòmica com política) de la classe obrera. I d'aqueixa mateixa època arranca l'escissió de la socialdemocràcia en "economistes" i "iskristes".

Els "economistes" i la vella *Iskra* (1894-1903)

L'"economicisme" va ser un corrent oportunista al si de la socialdemocràcia russa. La seua essència política es reduïa al programa següent: "Als obrers, la lluita econòmica; als liberals, la lluita política". El seu principal suport teòric va ser l'anomenat "marxisme legal" o "struvisme", que "admetia" un "marxisme" buidat per complet de tot esperit revolucionari i adaptat a les necessitats de la burgesia liberal. Adduint l'estat endarrerit de les masses obreres russes, i desitjosos d'"anar amb les masses", els "economistes" limitaven les tasques i l'abast del moviment obrer a la lluita econòmica i al suport polític del liberalisme, sense plantejar-se tasques polítiques independents, ni cap tasca revolucionària.

La vella *Iskra* (1900-1903) va lluitar victoriosament contra l'“economicisme” en nom dels principis de la socialdemocràcia revolucionària. Tota la flor del proletariat conscient estava al costat d'*Iskra*. Anys abans de la revolució, la socialdemocràcia va presentar el programa més conseqüent i intransigent. I la lluita de classes i l'acció de les masses en el curs de la revolució de 1905 van confirmar aqueix programa. Els “economistes” s'adaptaven a l'endarreriment de les masses. *Iskra* educava l'avantguarda obrera capaç de portar a les masses cap avant. Tots els arguments actuals dels socialxovinistes (sobre la necessitat de comptar amb les masses, sobre el caràcter progressista de l'imperialisme, sobre les “il·lusions” dels revolucionaris, etc.) van ser ja utilitzats pels economistes. La Rússia socialdemòcrata va conèixer fa vint anys una revisió oportunista del marxisme en l'esperit del “struvisme”.

Menxevisme i el bolxevisme (1903-1908)

L'època de la revolució democràticoburguesa provoquè en la socialdemocràcia una nova lluita de tendències que va ser una prolongació directa de l'anterior. L'“economicisme” es va transformar en “menxevisme”, i la defensa de la tàctica revolucionària de la vella *Iskra* va donar origen al “bolxevisme”.

En els turbulents anys de 1905 a 1907, el menxevisme era un corrent oportunista, recolzat pels burgesos liberals, que portava les tendències de la burgesia liberal al moviment obrer. Adaptar la lluita de la classe obrera al liberalisme: aquesta i no una altra era l'essència del menxevisme. Al contrari, el bolxevisme plantejava com a tasca dels obrers socialdemòcrates incorporar els camperols democràtics a la lluita revolucionària, malgrat les vacil·lacions i traïcions del liberalisme. I les masses obreres, com ho van reconèixer més d'una vegada els propis menxevics, van seguir els bolxevics, durant la revolució, en totes les accions importants.

La revolució de 1905 va comprovar, va enrobustir, va aprofundir i va temperar la tàctica socialdemòcrata intransigentment revolucionària a Rússia. La intervenció oberta de les classes i dels partits va posar de manifest, reiterades vegades, els nexes que unien l'oportunisme socialdemòcrata (el “menxevisme”) amb el liberalisme.

Marxisme i el liquidacionisme (1908-1914)

L'època contrarevolucionària va posar una altra vegada a l'ordre del dia, i en forma absolutament nova, el problema de la tàctica oportunista i la tàctica revolucionària de la socialdemocràcia. Del llit principal del menxevisme va sortir, malgrat les protestes dels seus millors representants, el corrent liquidacionista, és a dir, la renúncia a la lluita per una nova revolució a Rússia, l'abandó de l'organització i de l'activitat il·legals, les burles despectives a propòsit de la “clandestinitat”, de la consigna de la república, etc. El grup de publicistes legals de la revista *Nasha Zarià* (senyors Potresov, Txerevanin, etc.) va constituir un nucli independent del vell partit socialdemòcrata, nucli a què la burgesia liberal russa, desitjosa d'apartar als obrers de la lluita revolucionària, sostenia, exalçava i mimava de mil maneres.

Aquest grup d'oportunistes va ser expulsat del Partit per la Conferència del P.O.S.D.R. de Gener de 1912, que va reconstruir el partit malgrat la feroç resistència de tota una sèrie de grups i grupets de l'estranger. Durant més de dos anys (des de començaments de 1912 fins a meitat de 1914) es va desenvolupar una lluita tenaç entre els dos partits socialdemòcrates: el Comitè Central, elegit al gener de 1912, i el “Comitè d'Organització”, que no reconeixia la Conferència de Gener i desitjava reconstruir el Partit d'una altra manera, mantenint la unitat amb el grup de *Nasha Zarià*. Una porfídiosa lluita es va entaular entre els dos diaris obrers (*Pravda* i *Lutx*, i els seus successors) i les dues fraccions socialdemòcrates en la IV Duma de l'Estat (la “fracció obrera socialdemòcrata de Rússia” dels pravdistes o marxistes, i la “fracció socialdemòcrata” dels liquidadors, amb Txjeidze al capdavant).

Defenent la fidelitat als llegats revolucionaris del Partit, recolzant l'auge del moviment obrer que s'iniciava en aqueixa època (sobretot després de la primavera de 1912), combinant l'organització legal i la il·legal, la premsa i l'agitació, els “pravdistes” van unir en torn seu la immensa majoria de la classe obrera conscient, mentre que els liquidadors, que actuaven com a força política només per mitjà del grup de *Nasha Zarià*, es recolzaven en el pròdig suport dels elements liberals burgesos.

Les aportacions de fons fetes obertament pels grups obrers als periòdics d'ambdós partits, que eren en aquella època la forma *de cotització* dels socialdemòcrates al Partit, tenint en compte les condicions del país (l'única forma legal possible, i que tots podien controlar lliurement), van confirmar amb claredat que la font de la força i de la influència dels "pravdistes" (marxistes) era proletària, mentre que la dels liquidadors (i del seu "Comitè d'Organització") era liberal burgesa. Vegem a continuació unes breus dades sobre aquestes aportacions, de les que informa en detall el llibre *Marxisme i liquidacionisme*, i, en forma abreviada, el periòdic socialdemòcrata alemany Leipzig Volkszeitung del 21 de juliol de 1914.

Nombre i quantitats de les aportacions als diaris socialdemòcrates de Petersburg (marxistes pravdistes i liquidadors) de l'1 de gener al 13 de maig de 1914:

	pravdistes	pravdistes	liquidacionistes	Liquidacionistes
	Nombre de quotes	Quantitat en rubles	Nombre de quotes	Quantitat en rubles
De grups obrers	2.873	18.934	671	5.296
De grups no obrers	713	2.650	453	6.760

Així, puix, el nostre Partit va agrupar en 1914 les quatre quintes parts dels obrers conscients de Rússia entorn de la tàctica socialdemòcrata revolucionària. Durant tot l'any 1913, el nombre d'aportacions fetes pels grups obrers va ser de 2.181 per als pravdistes i de 661 per als liquidadors. Des del primer de gener de 1913 al 13 de maig de 1914 es van obtenir els totals següents: 5.054 aportacions de grups obrers per als "pravdistes" (és a dir, per al nostre Partit) i 1.332, o siga, el 20,8% per als liquidadors.

Marxisme i socialxovinisme (1914-1915)

La gran guerra europea de 1914-1915 ha permès a tots els socialdemòcrates europeus, entre ells els russos, comprovar la seua tàctica en funció d'una crisi de proporcions mundials. El caràcter reaccionari, espoliador i esclavista de la guerra és infinitament més evident del costat del tsarisme que del costat dels altres governs. I no obstant, el grup fonamental dels liquidadors (l'únic que, fora de nosaltres i gràcies a les seues relacions amb els liberals, exerceix una influència important a Rússia) ha virat cap al socialxovinisme! Com posseïa des de fa prou de temps el monopoli de la legalitat, aquest grup de *Nasha Zariá* va predicar a les masses la "no resistència a la guerra", va fer vots per la victòria de la Triple (avui Quàdruple) Entente i va acusar l'imperialisme germànic de cometre "pecats supernumeraris", etc. Plekhanov, que des de 1903 havia donat múltiples proves de la seua extrema incoherència política i del seu pas a les posicions oportunistes, va adoptar en forma encara més contundent aqueixa mateixa actitud, la qual cosa li va valdre ser exalçat per tota la premsa burgesa de Rússia. Plekhanov va descendir fins al punt de declarar que la guerra que feia el tsarisme era una guerra justa, i en els periòdics governamentals d'Itàlia va arribar a publicar una entrevista en què invitava aquest país a entrar en la guerra!!

La justesa de la nostra apreciació sobre el corrent liquidacionista i sobre l'expulsió del principal grup de liquidadors de les files del nostre Partit, s'ha vist, d'aquesta manera, plenament confirmada. El programa real dels liquidadors i el vertader significat de la seua orientació no consisteixen avui simplement en l'oportunisme en general, sinó en la defensa dels privilegis i dels avantatges que la gran potència concedeix als grans terratinents i a la burgesia gran russos. És l'orientació de la política obrera *nacional-liberal*. Es tracta de l'aliança d'una part dels petits burgesos radicals, i d'una ínfima fracció d'obriers privilegiats, amb "la seua" burgesia nacional i contra la massa del proletariat.

L'actual estat de coses en la socialdemocràcia russa

Com ja hem dit, ni els liquidadors, ni tota una sèrie de grups de l'estranger (Plekhanov, Alexinski, Trotski, etc.), ni els anomenats socialdemòcrates "nacionals" (és a dir, no gran russos) van reconèixer la nostra Conferència de Gener de 1912. Entre les innumerables injúries que ens van prodigar, la que repetien amb més freqüència era la que ens acusava d'"usurpació" i d'"escissionisme". La nostra resposta a ella era citar xifres exactes i susceptibles de ser comprovades objectivament, que demostraven que el nostre Partit agrupava les quatre

quintes parts dels obrers conscients de Rússia. I açò no era poc, tenint en compte les dificultats del treball il·legal en una època de contrarevolució.

¿Si la "unitat" era possible a Rússia sobre la base de la tàctica socialdemòcrata, sense excloure al grup de *Nasha Zarià*, per què no la realitzaven els nostres nombrosos adversaris, *almenys entre ells*? Des de gener de 1912 han passat tres anys i mig, i durant aquest període els nostres adversaris no van poder crear, malgrat tots els seus desitjos, un partit socialdemòcrata dirigit contra nosaltres. Aquest fet és la millor defensa del nostre Partit.

Tota la història dels grups socialdemòcrates que lluiten contra el nostre Partit és una història d'enfonsament i disgregació. Al març de 1912, tots sense excepció es "van unificar" per a omplir-nos d'injúries. Però ja a l'agost d'aqueix mateix any, que es va constituir contra nosaltres l'anomenat "bloc d'agost", va començar la disgregació entre ells. Una part dels grups es va separar, però no van poder crear un partit ni un Comitè Central. Van formar únicament un Comitè d'Organització "per a restablir la unitat". Però en realitat aquest Comitè d'Organització va resultar una fràgil mampara del grup liquidacionista a Rússia. Durant tot el període d'immens auge del moviment obrer a Rússia i de les vagues de masses de 1912-1914, l'únic grup de tot el bloc d'agost que va treballar entre les masses va ser el grup de *Nasha Zarià*, la força del qual consistia en les seues relacions amb els liberals. I a principis de 1914, del "bloc d'agost" es van retirar formalment els socialdemòcrates letons (els socialdemòcrates polonesos no formaven part d'ell), mentre que Trotski, un dels caps del bloc, el va abandonar, encara que no formalment, i va crear una vegada més el seu grup a banda. Al juliol de 1914, en la Conferència de Brussel·les, en la que van participar el Comitè Executiu del Buró Socialista Internacional, Kautsky i Vandervelde, es va crear contra nosaltres l'anomenat "bloc de Brussel·les", en el que no van entrar els letons i del que es van separar immediatament els socialdemòcrates polonesos, l'oposició. Després d'esclatar la guerra, aquest bloc es va desintegrar. *Nasha Zarià*, Plekhanov, Alexinski i el cap dels socialdemòcrates del Caucas, An s'han convertit en socialxovinistes declarats, que fan vots per que Alemanya siga derrotada. El Comitè d'Organització i el Bund han assumit la defensa dels socialxovinistes i dels principis del socialxovinisme. La fracció de Txeidze, encara que va votar contra els crèdits de guerra (a Rússia, inclús els demòcrates burgesos, els trudovics, han votat contra ells), continua sent una fidel aliada de *Nasha Zarià*. Els nostres furiosos socialxovinistes, Plekhanov, Alexinski i Cia., estan totalment satisfets amb la fracció de Txeidze. A París s'ha fundat el periòdic *Nashe Slovo* (abans *Golos*), amb el concurs, sobretot, de Martov i Trotski, que desitgen conjugar la defensa platònica de l'internacionalisme amb la reivindicació absoluta de la unitat amb *Nasha Zarià*, el Comitè d'Organització o la fracció de Txeidze. Després de 250 números, aquest periòdic s'ha vist obligat a reconèixer la seua pròpia desintegració: una part de la seua Redacció s'inclina cap al nostre Partit; Martov roman fidel al Comitè d'Organització, que censura públicament *Nashe Slovo* pel seu "anarquisme" (de la mateixa manera que els oportunistes a Alemanya, David i Cia., *Internationale Korrespondenz*, Legien i Cia., acusen d'anarquisme al camarada Liebknecht), Trotski anuncia la seua ruptura amb el Comitè d'Organització, però desitja anar junt amb la fracció de Txeidze. Vegem ara el programa i la tàctica de la fracció de Txeidze, exposats per un dels seus caps. En el número 5 de 1915 de *Sovremienni Mir*, revista que segueix l'orientació de Plekhanov i d'Alexinski, escriu Txenkeli:

*"Dir que la socialdemocràcia alemanya es trobava en condicions d'impedir que el seu país entrara en la guerra i que no ho ha fet, significaria desitjar ocultament que no sols ella, sinó també la seua pàtria, llancen el seu últim sospir en les barricades, o mirar els objectes que ens rodegen a través del telescopi anarquista."*¹

En aquestes breus línies s'expressa tota l'essència del socialxovinisme: la justificació per principi de la idea de la "defensa de la pàtria" en la guerra actual i les burles (amb permís dels censors militars) a costa de la propaganda a favor de la revolució i de la seua preparació. El problema no consisteix en absolut en saber si la socialdemocràcia alemanya es trobava en condicions d'impedir que el seu país entrara en la guerra, ni tampoc en saber si els revolucionaris poden garantir, en general, el triomf de la revolució. El problema és saber si hem de procedir com a socialistes o "agonitzar" efectivament en els braços de la burgesia imperialista.

¹ *Sovremienni Mir*, número 5 de 1915, pàgina 148. Trotski ha declarat recentment que té per deure seu ressaltar en la Internacional el prestigi de la minoria de Txeidze. Indubtablement, Txenkeli ressaltarà al seu torn amb la mateixa energia en la Internacional el prestigi de Trotski...

Les tasques del nostre partit

La socialdemocràcia de Rússia va sorgir abans de la revolució democràticoburguesa (1905) en el nostre país i es va enfortir en l'època de la revolució i de la contrarevolució. L'endarreriment de Rússia explica l'extraordinària abundància de corrents i matisos de l'oportunisme petitburgès entre nosaltres, en tant que la influència del marxisme a Europa, així com la solidesa dels partits socialdemòcrates legals abans de la guerra, van fer dels nostres exemplars liberals quasi admiradors de la teoria i de la socialdemocràcia "raonables" "europees" (no revolucionàries), "marxistes" "legals". La classe obrera a Rússia no podia constituir el seu partit més que en una lluita resoluta, durant trenta anys, contra totes les varietats de l'oportunisme. L'experiència de la guerra mundial, que ha portat la vergonyosa fallida de l'oportunisme europeu i reforçat l'aliança dels nostres nacional-liberals amb el liquidacionisme socialxovinista, ens reafirma encara més en el convenciment que el nostre Partit ha de continuar en el futur la mateixa via conseqüentment revolucionària.